

STAROKATOLICKÝ KOSTEL V JABLONCI

Impulzem pro stavbu kostela bylo shromáždění roku 1899, kde došlo k rozhodnutí postavit si vlastní kostel a ihned byly započaty sbírky. Mezitím zakoupil pro obec potřebný pozemek mecenáš obce Josef Scheibler za 6000 zlatých (12 000 korun).

Plán stavby vypracoval architekt Josef Zasche a realizací stavby byl pověřen stavitel Emilian Herbig (za 92 000 korun).

Položení základního kamene kostela se konalo 18.8.1900 a již dne 9.11.1902 byl kostel vysvěcen. Věžní hodiny byly původně exponátem z výstavy v Berlíně a obci je darovala Antonie Scheiblerová. Téhož roku byly objednány zvony a roku 1903 byl založen fond pro varhany, které byly instalovány roku 1911.

V roce 1916 byly odebrány z kostela zvony na válečné účely a stát za ně poskytl náhradu ve výši 5040 korun. Ty byly v dobách válečné nouze brzy utraceny.

V roce 1920 byla provedena generální oprava na věžních hodinách.

Díky rodině Scheiblerově se podařilo roku 1928 pořídit nové zvony, dne 13.5.1928 byly slavnostně instalovány.

Kostel patří k několika málo sakrálním stavbám secesního stylu a ve své kategorii je zcela jedinečnou památkou. Kostel je kulturně nemovitou památkou zapsanou v Regionálním seznamu kulturních nemovitých památek a je součástí Městské památkové zóny Jablonec n.N. prohlášené dne 10.9.1992 vyhláškou MK ČR č. 476/92. Usilujeme také o zařazení kostela na seznam památek UNESCO.

V současné době probíhá rozsáhlá rekonstrukce s laskavým přispěním MK ČR a města Jablonec n. N. Všem, kteří se zasloužili o zachování této památky srdečně děkujeme.

α - ω

UČENÍ A RÁZ STAROKATOLICKÉ CÍRKVE

Nesouhlas s novými dogmaty dal impuls k rozsáhlé revizi katolického učení v rámci starokatolického hnutí. Především bylo třeba vyjasnit otázky autority pro křesťanské učení. Na první místo byla postavena autorita biblické zvěsti. Z církevních dogmat byla za závazná přijata pouze dogmata z prvního tisíciletí, než se církev rozdělila na východní a západní.

Zároveň se znovu revidoval organizační řád církve. Z těchto snah vyplynulo učení starokatolické církve. Stručně uvádíme nejdůležitější z nich:

- **Synodálně episkopální** struktura církve. V čele starokatolických církví stojí biskupové a v čele farností kněží. Ti jsou však voleni (biskup synodou, farář farní radou). Synoda, synodní rada a farní rady též dávají důležitá rozhodnutí pro chod církve a farností. Církev se řídí demokratickými principy řízení své činnosti, které jsou vyvažovány zachováváním apoštolské následnosti.
- **Svatosti** uznává Starokatolická církev sedm (ve shodě s církví Římskokatolickou a Pravoslavnou): křest, večeře páně, biřmování, svátost smíření, pomazání nemocných, svátost manželskou a kněžské svěcení. Rozlišuje však mezi křtem, eucharistií (důrazněji doloženými v Bibli) a ostatními svátostmi.
- **Přijímání pod obojí**, tj. chléb i víno, je ve starokatolických církvích běžné.
- **Celibát** není podmínkou kněžské služby.
- **Rozvedení** nejsou vylučováni z přijímání svátostí a církev s laskavostí posuzuje možnost jejich nového manželství.

Obecně lze říci, že starokatolické církve chtějí být katolickou alternativou a hlásí se k takovým alternativám v českých dějinách (sv. *Cyril a Metoděj*, *Mistr Jan Hus*, *Česká církev podobojí Jana Rokycany*). Chce být církví otevřenou potřebám současného člověka a otevírá se tomu, aby věřící sami určovali činnost a ráz své církve. V jejím hledání skutečně obecné podoby křesťanské víry se otevírá pozitivním přínosům reformace, zároveň však zůstává zakořeněna v katolické tradici. Chce být mostem v současném rozdělení církve.

ČINNOST STAROKATOLICKÉ FARNÍ OBCE V JABLONCI

Jablonecká farnost v současné době nabízí tyto programy:

- **Nedělní eucharistie** – od 10.00
- **Katecheze** – neděle od 11.00 nebo po domluvě individuálně
- **Volnočasová artdělna** – úterý od 16.30, práce s hlínou, malování apod.
- **Čtvrteční eucharistie** kolem stolu: od 18.00 hodin

U duchovního obce lze též získat starokatolický časopis *Communio* a jiné tiskoviny.

COMMUNIO JABLONEC

V současné době sociálně pastorační středisko *Communio* Jablonec nabízí tyto aktivity:

- **Křesťansko-psychologická poradna** – krizová pomoc, konzultace, poradenství, komunitní centrum - klub
- **Vánoční a velikonoční workshopy pro děti** – malování vajíček, malování na sklo apod.
- **Koncerty a jiné kulturní akce**
- **Výlety do přírody**

Starokatolický kostel v Jablonci je též k **dispozici pro kulturní účely**.

KONTAKT NA SPRÁVU FARNÍ OBCE JABLONEC:

ThDr. Karel Koláček – farář

MgA. Jitka Navrátilová - předsedkyně farní rady
(navratti@seznam.cz)

Starokatolická farní obec v Jablonci n.N.
Husova 1560/2
466 01 Jablonec n. N.

Tel.: +420 724 292 073

E-mail: kolaczek@seznam.cz

Web: www.starokatolici-jablonec.cz

www.starokatolici.cz

STAROKATOLICKÁ CÍRKEV V JABLONCI n. N.

Vznik - Dějiny - Kostel - Současný život obce

1902

Kostel
Povýšení svatého Kříže

POČÁTKY STAROKATOLICKÉHO Hnutí

Starokatolická církev vznikla v důsledku rozkolu v římskokatolické církvi po prvním vatikánském koncilu, na kterém biskupové dne 18. července 1870 přijali dogmatickou konstituci o primátu a neomylnosti římského papeže. Podstatou tohoto učení je jednak to, že papež od uvedeného koncilu bude vykonávat bezprostřední správní pravomoc nejen nad celou církví, ale i nad jednotlivými biskupstvími, a to nejen ve věcech víry a mravů, ale i věcech disciplíny a řízení církve. Další bod – daleko závažnější než shora uvedený univerzální episkopát papeže – bylo koncilní rozhodnutí, že cokoliv papež vyhlásí ex cathedra ve věcech víry a mravů, je samo sebou neodvolatelné a neomylné. K tomuto rozhodnutí papež nepotřebuje dalšího souhlasu ani kardinálů, ani biskupů, ani kohokoliv v katolické církvi.

Odezvou na toto rozhodnutí byla velká vlna protestů, která se zvedla především v německy mluvících zemích: v Německu, Švýcarsku a v Rakousko-Uhersku. Zde někteří biskupové nechtěli nová dogmata podepsat – mezi nimi i českobudějovický biskup J. V. Jirsík, pražský arcibiskup kardinál Rauscher – ale nakonec se podvolili. Mezi první náboženské obce starokatolické církve v monarchii patřil vedle Vídně a Riedu také Varnsdorf. Samotná Starokatolická církev byla v monarchii uznána státem teprve r. 1877 a první její místní synoda se sešla v r. 1879, ale hnutí se dalo do pohybu hned po I. vatikánském koncilu.

DĚJINY STAROKATOLICKÉ OBCE V JABLONCI n. N.

V prvních letech po nešťastném koncilu nebylo starokatolictví v Jablonci nijak masové a zprvu šlo jen o několik jednotlivců. Podstatným zlomem byl až rok 1885, kdy se starokatolíci a sympatizanti z celého okolí sešli v hotelu Geling v Jablonci n. N. Svolavatelem byl pan Josef Mieth, který jako první přestoupil ke Starokatolictví a spolu s ním dalších dvanáct rodin.

Na vánoce roku 1885 již sloužil Varnsdorfský farář a správce starokatolíků v habsburské monarchii A. Nittel, v evangelickém kostele první

s.k. bohoslužbu. Od té doby obec rostla, takže o deset let později měla již 1200 členů.

Navzdory všem potížím, kladenými politickými úřady, se v srpnu roku 1887 přikročilo k založení místní skupiny Spolku starokatolíků. Do výboru, této první rady, byli kromě dosavadního místního vůdce hnutí Josefa Mietha, který se stal místopředsedou, zvoleni E. Sacher jako předseda, Emil Friedrich a F. Fischer. 12. 10 1888 zde začal působit pomocný kněz Absberger jako učitel náboženství, který však musel pod tlakem úřadů oblast svého působení opustit roku 1892.

1. 8. 1897 byl uveden do úřadu první s. k. duchovní v Jablonci pan kooperátor Marschall († 1. 9. 1922). Za jeho působení je v letech 1899 – 1902 postaven starokatolický kostel (viz dále). Odchází roku 1905 do Ameriky. Na jeho místo nastupuje v květnu téhož roku farář Adalbert Schindelar, který je 5. 7. vystřídán farářem Hermannem Mertzem. 4. 3. 1907 byla státem uznána samostatná s. k. farní obec v Jablonci n. N.

Ve válečných letech 1914 – 1918 se obec potýká s řadou problémů a dokáže jen stěží financovat své aktivity a některé z nich jsou na delší dobu utlumeny. V té době (r. 1917) umírá Eduard Sacher, jeden ze zakladatelů Jablonecké obce.

13. 6. 1924 proběhla v Jablonci n. N. synoda Starokatolické církve v Československé republice, na které byl také zvolen první vysvěcený biskup této církve Alois Pašek. Tato událost svědčí o vzrůstajícím významu Jablonecké farnosti. Toho roku je také na podnět starokatolické obce nazváno náměstí před kostelem podle významného mecenáše obce Josefa Scheiblera, jenž téhož roku umírá. Roku 1932 16. 11. umírá pak i farář Herman Mertz, jehož nahrazuje duchovní J. Gestner. Dne 13. 3. 1935 umírá Josef Mieth.

Období druhé světové války a následný odsun sudetských Němců znamená hlubokou krizi nejen pro Jabloneckou obec, ale pro celou Starokatolickou církev v Československu. Ta se stává snadnou kořistí komunistické diktatury. Do čela církve a některých farností jsou státní správou dosazováni nekompetentní lidé, kteří na popud totalitních struktur církve čtyřicet let devastují a rozkrádají. V roce 1989 musí tedy naše církev začít znovu, takřka od nuly.